

החברותא

בס"ד ערש"ק בחר ל"ג בעומר תשנ"ח

החברותא בטאון פנימי לחברים גליון מס 73

פנינים יקרים

איתא בש"ס: נמנו וגמרו נוח לו לאדם שלא נברא משנברא (ערוכין יב) והלא השי"ת חפץ ומצפה תמיד להיטיב לבריותיו וא"כ למה הוריד את הנשמה ממקום מעלתה?... אכן השי"ת היודע מה שהיה ומה שיהיה אין דבר נעלם מאתו וצופה - רק להיטיב וחושב מחשבות לבלתי ידח ממנו שום נדח מנפשות ישראל הציב את האדם בעוה"ז כי יודע אלקים שלא יגיע לאדם שום היזק... וזה כוונת חז"ל באמרם "נוח לו לאדם" ולא אמרו טוב לו לאדם, כי באמת טוב לו שנברא משלא נברא... ואי אפשר לו לאדם להגיע למקום שרשו הראוי לו אם לא יעבור את המעבר הזה להיות בעוה"ז ולהתנסות (והענין בזה שאמרו נוח לו לאדם שלא נברא משנברא הוא רק מצד האדם כי מפני שמתירא ומתפחד פן ואולי לא יוכל לעמוד ברצון השי"ת בהיותו בעוה"ז המלא ספיקות והסתרות). (בית יעקב פר' ויגש)

כמו שהאדם הוא - כך הוא רואה, הצדיק אינו רואה שום רע מחמת שקדושת אור הבוי"ת שופעת בתוכו והטוב האמיתי שורה בקרבו ואז בכל מקום אשר יפנה ויסתכל אינו רואה אלא הטוב. והרשע רואה בחינתו כי א"א לצדיק שלא יהי' לו שמץ מנהו כמו שאמר הכתוב: כי אדם אין צדיק בארץ וגו' ולא יחטא (קהלת ז) יחטא מלשון חסרון, והרשע רואה זה ומלשין עליו כהנה וכהנה אפילו בזכות מה שאין בו. (מאור עינים פר' וירא)

כל אשר חפץ ה' עשה (תהלים קלה), כל מיני בוראי ויצורי עולם הקב"ה בחכמה יסדם, גם שהבחירה בידם ואף שנאמר השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם. (שם קטו) לא נתן להם כי אם להיטיבם באחריתם. ואם תמעד אשורם מני דרך ה' שומר אמת לעולם לבלתי ידח ממנו נדח בכמה צרופים ונורא עלילות על בני אדם עד שיעבדו אותו שכם אחד לטוב להם כל הימים. (באר אברהם פט - בשם הגר"א מוילנא)

זה דבר מוסכם מהנביאים ומהמדברים ברוח הקודש כאלפז, שהטבע משתנה ע"פ הצדיקים כפי מה שירצו... שהטבע הוא נכנע ומשועבד למקיימי מצוות התורה... עובד השי"ת השומר מצוותיו, איננו משועבד לדברים הטבעיים, אבל כל הדברים הטבעיים משועבדים אליו... השי"ת משנה הטבע לעושי רצונו. (ספר העקרים מאמר ד' פרק כב, מא).

אם שואל אדם דבר שהוא שבח לבוראו, כגון על לימוד התורה או דבר אחר מחפצי שמים, ושופך את נפשו עליו, הקב"ה שומע תפלתו אע"פ שאין בידו מעשים טובים. (ספר חסידים אור - קל"א)

ודבקנו ביצר הטוב ובמעשים טובים (ברכות השחר) דבקנו ביצה"ט שיהא לנו מחשבה טובה לעשית טוב. ואף אם בפועל לא נוכל לקיימה הרי מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה, כמו כן מבקשים ר"במעשים טובים" שנעשה מעשים טובים בפועל בחסד א-ל. (התהלה והתפארת)

ויכוף את יצרנו להשתעבד לך. (ברכות השחר) קטע זה מוסבר יפה בפנים מאירות (פרשת לך לך) דהנה היצה"ר כשרואה אדם הרוצה לעשות מצוה כגון ליתן צדקה, הוא מסיתו שיעשה המצוה ע"מ לקבל פרס או בשביל להתעשר. על כן אנו מבקשים מאד גומל חסדים טובים שנהי' דבקים ביצה"ט ובמע"ט ויכוף את יצרנו שלא יסית אותנו שנעשה המצוה ע"מ לקבל פרס אלא להשתעבד לך.

התקרבות הגאולה השלימה ואז אשרי לו ואשרי חלקו כי מילא את שליחותו בנאמנות כדבעי.

עבודת הנפש הזאת אינה לשעה ואינם יוצאים בה ידי חובתה אפילו עושים אותה לפרקים אבל היא מתמשכת לכל אורך חיי האדם ובכל שטחי והסתעפות החיים, שם הוא מצווה ועושה לקדש למעלה ולהמליך את הקב"ה עליהם כשור לעול וחמור למשא וזהו הטוב הגמור של תקוות האדם אשר אז הוא זוכה לאור הגנוז של התורה והמצוות דרך עולם העשיה בבחינת עולמך תראה בחייד.

לכן אין שום ספק ושום דאגה צריך לגרום טרדה לדעת האדם בשעה שהוא מוסיף והולך בתפקידו לגלות שמו ברבים בעצמו ובבשרו בבחינת מבשרי אחזה אלוק, וכי אלו חפצים ישו בו, כי הוא הלא הוא השורש והמקור לכל הנמצאות ומי שדבוק בהשורש הוא דבוק בהכל ולא יעלה על הדעת שום חסרון, כי מי שנדבק בהשלימות אינו נעדר מן השלימות.

ותקותי הנאמנה כי השי"ת יאיר לך את הדרך ותזכה לכל הטוב ההוא של טוב ה' ליראיו וישפיע עליך ברכה והצלחה בכל מעשה ידיך ותזכה לחיות בפשיטות את האמונה הפשוטה כמו שדוד המלך ע"ה אמר "ה' רועי לא אחסר" ונזכה לשמוע ממך תמיד בשורות טובות אמן כן יהי רצון.

אחרי דרך מבוא הברכה והשלום בידידות רבה כיאות.

קבלתי וקראתי בתשומת לב רבה את מכתבך היקר, וכל שאלותיך והספיקות כי רבו כאשר לא הזמין לך השי"ת עדיין את העבודה הראויה לך.

ואנו מאמינים בני מאמינים כי השי"ת ברוב רחמי וחסדיו מכין ומכונן צעדי כל איש ואיש מהיכן יתפרנס והיכן ילך כדכתיב "מה' מצעדי גבר כוננו". והסבלנות היא אש האמונה. כי המאמין מחכה בסבלנות יתרה לקראת הסיבה שתתגלה לו מלמעלה ואינו מהרהר אחר מדותיו של הקב"ה, והאמונה זו עצמה מביאה לו את הישועה האמיתית והשלימה.

בעל הסבלנות הזה הוא גם בעל התפילה בבחינת תפילה לעני כי יעטוף אשר היא המשובחת מכל התפילות והקב"ה משתעשע בה ביותר ועושה אותה עטרה לראשו ואינו דומה השגת הדבר המבוקש ע"י צנור התפילה לאותם שמקבלים זאת בבחינת חסד חנם של חסד א"ל כל היום כיתרון האור מן החושך ויתרון האדם על הבהמה.

ועיקר התפילה היא על תקון הנפש ותיקון השכינה אשר זה היינו הך. כי כל אחד חייב לתקן את מדותיו להגביר כח הנפש על החומר בבחינת "קרבה אל נפשי גאלה" ובכך הוא נותן את חלקו שלו למען

הצער והיסורים שצריכים לעבור בעולם הזה

שבעתיים מזוקק, עד שבאים למדרגת אפר, כקרבן.

צריכים לעבור דרכים מסוכנים, מדבריות של נחשים עקרבים, ופחדים שאין דמיון להם, ואין נשימה שלא פורחת נשמתו מרוב פחד, ומרוב פחדים מהדמיון, בא לאדם מחשבות טוב לי חיים ממות... והמחשבות אלה הם בבחינת "והחיות רצוא ושוב" והוא מתיסר ומתענה עד שהוא בא מתוך הענויים לבחינת "חוצפא כלפי שמיא מהניא", כי מתוך כאביו הבחין שיש סיבה לכל חייו והרפתקאותיו.

ובעמלו, נהפך מיסודו, שזה עפר ואפר לרוח ונשמה, והעמל והצער שלא נפסק ממנו ומקבל באהבה, הוא חוזר למקום מחצבתו וחי לנצח תחת כנפי השכינה.

אבל עד שבאים למדרגה של זכוד הנשמה, בן אדם הולך מבולבל ומאמת את כל מחשבותיו.

(אין המשך למכתב)

אתה הולך בהדרגה והכל נכון מה שאתה מדבר,

אבל המדרגה שלך, הוא בחינת ניצנים, ועוד צריכים להתבשל, להיות בוסר, ועד שמגיעים למדרגת פרי מבושל, להנות מעמלינו, (צריכים לעבור) הרבה צער, כאבים, ויסורי תופת.

האדם, רואה וחי שאחיותו היא בלי אחיזה ובלי מוח, רק בפחדים של סכנה עם צעקות מתוך דבקותו. מפני שאחיותו הגשמי שהנשמה נמצאת בו הולך ופוחת מגופו, עד שנשאר בלי גוף וחי לנצח, ואחרי ככלות הכל לבדו ימלוד נורא.

לשטן שליחות מהבורא, ז"א שהבורא מתחפש עצמו עם סיבותיו, ואדם סיבה לפרסומו על ידי שלמות העלמה של אדם.

כמו שהבורא טמיר ונעלם מעיני כל, כך הסיבות לפרסומו הם טמירים ונעלמים, ולהגיע לעמדתו לחיות אתו בד בבד, צריכים להתפשט מהעור ולחיות "כליל תקטר כעולה וכקרבן", וצריכים לעבוד

על מה צריך אדם לשים לב

שום אחיזה רק מהאמונה הפשוטה, ועצם חיותו מעיד לו על כך, ובכח הפחד שיעלה על לבבו ישבור ההתנגדות לאמונה, המבקשת מן האדם לשברו או לייאשו או לתת לו גבהות הלב, וע"י כך לנתק אותו מן חי העולמים, ועל זאת המלחמה הגדולה לה, וכל אחד צריך ויכול לנצח במלחמה הזו, אם יהי לו הרצון האמת לכך! ואז אשרי לו וכל העולם כולו כדאי הוא לו.

כי אם ישים האדם אל לבו לכל הסובב אותו, בכל מאורעות העוברים עליו יום יום, יגלה שאין זה פשוט כלל, וכי מן השמים מבקשים ממנו, שיכנס בכל כוחו, בכח הבחירה הנתון בידו, לאמונה הפשוטה, בביטול עצמו וכל רצונותיו למען השי"ת, ואז ישאר תמיד בבחינת "כגמול עלי אמו" שאינו צריך שום דבר, אבל כל חיותו ומוזונו ממנה, כך צריך האדם לחיות חייו שאין לו

במוצש"ק

שאלתי את הרא"ש שליט"א הלא חכמינו ז"ל אומרים הלוואי אותי עזבו ותורתי שמרו - המאור שבה מחזירן למוטב" (ירושלמי חגיגה ס"א מ"ז) והמפרש שם אומר "שמרו היינו לימוד", הרי אם לומד תורה והשי"ת אין בו, איך לזה ערך, ומשם משמע אפילו שיעזוב את ה' ובלבד שילמד את התורה? אמר על אתר: דע לך כי התורה ורק התורה היא השומרת על קיומו של עם ישראל ורציפות הדורות אלפי שנה, שאלמלא היתה התורה נלמדת בעם, היה מתבטל כל קיומו של עם ישראל. ורק עי"ז שלומדים תורה ומייסדים חדרים וישיבות נמשכים הדורות ומקימים את המצוות ועם ישראל חי וקיים. כמובן שאין זה לימוד התורה כיאות היינו שהאדם מבטל את עצמו לגמרי ואם הוא לומד תורה בשקידה עצומה ואם מחדש חד"ת בחריפות ובקיאיות, אינו מייחס את זה לעצמו אלא להשי"ת - זהו לימוד התורה הרצוי העולה למעלה כלשון הוזה"ק "דפרחת לעילא". אבל מוטב כך מאשר לא כלום. ואע"פ שלומדים תורה מבלי לבחון את הקב"ה אבל יודעים לקיים את המצוות וכך עברו את הגלות אלפיים שנה, אבל לא זו התכלית הנרצה שבזה נוכל לצאת מהגלות בגאולה שלימה שאנו כה מצפים לה. ולזה התכוונו חז"ל. שהיתה תקופה בבית המקדש הראשון שחדלו ללמוד תורה לגמרי אמר להם הקב"ה הלוואי אותי עזבו ואת תורתי שמרו, שילמדו לפחות שלא לשמה, אפילו שאתם עוזבים אותי ואין אני מעורב בלימוד התורה שלכם אבל לפחות תשמרו על רציפות הדורות והקיום של עם ישראל. שאם התורה נלמדת בעם יש לקוות על יחידים שכן ידעו איך ללמוד כהוגן, ובודאי היו במשך אלפי שנות הגלות צדיקים שלמדו תורה לשמה, שאילו לא היתה התורה בכלל, בטח לא היו צומחים צדיקים כאלה.

שאלתי אותם

אתם מדברים תמיד על דוד המלך ע"ה שמן השמים הכשילו אותו בגלל אמרו: "בחנני ונסני צרפה כליותי ולבי", ותמצאני נקי, כי רצו להראות לו שהאדם לא יכול להמנע מחטא כל שהוא בלי סיוע מהשמים. אבל את יוסף הצדיק כן הצילו מן השמים, הרי גם הוא בקש שינסו אותו. והרי כך כתוב במדרש (ילקוט וישב ל"ט ועוד) "אמר (יוסף) אבי נתנסה, זקני נתנסה - אני איני מתנסה? אמר לו הקב"ה: חייך שאני מנסה אותך יותר מכולם", ובכל זאת שלח לו הקב"ה סיבה מונעת בדמות דיוקנו של יעקב אביו שהופיעה נגדו ונרתע מלחטוא. היתכן האם משוא פנים יש בדבר, למה הצליח יוסף בזה יותר מדוד?

אמר

לי הרא"ש שליט"א דוד המלך ה' בתקופת הוזהר של התגלות השכינה, היה דור של נביאים, היו גד החוזה ונתן הנביא, היה משכן שילה והשכינה היתה שורה במחנה ישראל. כאשר דוד נכשל התאושש כארי חי באמרו "חטאתי" והשי"ת אמר לו מיד "גם ה' העביר חטאתך" ומני אז הלך דוד ונתעלה מאד. לעומת זה יוסף היה בתנאי גלות מרה ביותר, בארץ מצרים המלאה גילולים ושטופת זימה, מכל צד שרצו פריצות וכיעור ומלא תועבה. אם ח"ו יוסף היה נכשל, היה שוקע במ"ט שערי טומאה לבלי שוב, לכן ריחמו עליו ועל אבותיו ושלחו לו סיבה מהשמים להמנע מזאת. והדברים עמוקים.

שהשמחה במעונם

הר"ר בני בבתי ומשפ' להולדת הבת

הר"ר נחום גולדרינג ומשפ' להכנס בנו בעול המצוות

הר"ר יוסף וייסברג ומשפ' לנישואי הנכד

הר"ר משה פשקוס ומשפ' לנישואי הבן

ה'תש"ע

מסכת וזכרונות
שני 3

טל: 5829888 02

ת.ד. 5080

ירושלים 91060